



CONTORNA ECONÓMICA

II. CONTORNA ECONÓMICA

II.1. O CONTEXTO INTERNACIONAL

A economía mundial mostrou unha forte resistencia ante as continuas crises que se produciron nos últimos anos. A guerra de Ucraína, a suba da inflación, os problemas nas cadeas de subministración e as restricións da política monetaria afectaron de forma globalizada. Malia estes shocks, a economía mundial medrou un 3,5% en 2022 e un 3,2% en 2023, segundo os datos do Fondo Monetario Internacional (FMI).

Nos últimos meses obsérvase un ritmo de crecemento sostido da economía mundial, favorecida pola desaceleración da inflación e polas últimas decisións de política monetaria. Esta fortaleza non é xeneralizada para todos os países.

As previsións máis recentes dos principais organismos internacionais: Fondo Monetario Internacional (FMI), Organización para la Cooperación y el Desarrollo Económicos (OCDE) e Comisión Europea apuntan a un crecemento robusto da economía mundial nos próximos anos, con taxas no entorno do 3,2% nos anos 2024 e 2025. Non obstante, desde unha perspectiva histórica, serían incrementos inferiores á media histórica.

A traxectoria descendente dos prezos está a permitir aos bancos centrais reducir as restricións na política monetaria. Un menor impacto da inflación e a mellora das condicións financeiras favorecerán o impulso económico.

Entre os factores negativos que afectan ao crecemento mundial pódese destacar as tensións xeopolíticas coas guerras de Ucraína e Oriente Próximo, a lenta desaceleración dos prezos, principalmente nos servizos, así como o posible endurecemento da política fiscal que deberán acometer moitos países ante os elevados niveis de débeda acadados pola pandemia. Ademais, o conflito en Oriente Próximo xa está afectando ao prezo do petróleo e do gas, o que podería frear o descenso da inflación.

Cadro 1. Previsións macroeconómicas

	FMI (xullo 2024)		Comisión Europea (maio 2024)		OCDE (setembro 2024)(1)	
	2024	2025	2024	2025	2024	2025
PIB Mundial	3,2	3,3	3,2	3,3	3,2	3,2
Área Euro	0,9	1,5	0,8	1,4	0,7	1,3
Francia	0,9	1,3	0,7	1,3	1,1	1,2
Alemaña	0,2	1,3	0,1	1,0	0,1	1,0
Italia	0,7	0,9	0,9	1,1	0,8	1,1
Portugal ⁽²⁾	1,9	2,3	1,7	1,9	2,1	2,7
España	2,4	2,1	2,1	1,9	2,8	2,2
Reino Unido	0,7	1,5	0,5	1,4	1,1	1,2
Estados Unidos	2,6	1,9	2,4	2,1	2,6	1,6
Xapón	0,7	1,0	0,8	0,8	-0,1	1,4
México	2,2	1,6	2,3	1,9	1,4	1,2
Brasil	2,1	2,4	2,0	2,1	2,9	2,6
China	5,0	4,5	4,8	4,6	4,9	4,5
India	7,0	6,5	7,0	6,9	6,7	6,8

(1) A OCDE elabora previsións da Área Euro constituída por 17 países.

(2) As previsións do FMI actualizáronse en outubro. A OCDE, na actualización de setembro, non difunde as previsións para Portugal, polo que se consideran as previsións de xuño.

Nos seguintes parágrafos detállanse as previsións dispoñibles para os principais países da economía mundial e cos que mantemos relacións comerciais e que, polo tanto, teñen unha maior influencia na economía galega. Estes países son Estados Unidos, China, os principais da zona euro e Reino Unido. Para o seguimento dos países utilízanse principalmente os datos da OCDE, ao ser a actualización máis recente.

A economía da área do euro está a mostrar debilidade neste ano 2024. A industria manufacturera continúa lastrando o crecemento económico mentres que os servizos rexistraron un bo comportamento na primeira metade do ano, principalmente o sector turístico; segundo os datos máis recentes do índice de directores de compras (PMI) mantense o vigor do sector servizos pero non hai recuperación na industria manufacturera. A previsión da OCDE é que a economía do euro creza un 0,7% en 2024 e un 1,3% no 2025. Este crecemento basearíase no consumo privado, apoiado no incremento da renda dispoñible real dos fogares, a moderación dos prezos e a relaxación da política monetaria.

A industria alemá segue sufrindo os altos custos da enerxía e unha débil demanda, o que impide o avance económico. Para 2024 prevese unha leve recuperación do consumo e un crecemento do 0,1%. A partir de 2025 todos os organismos prognostican unha volta

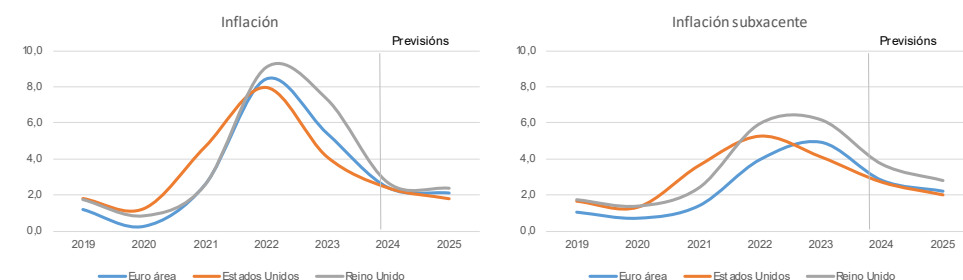
á senda de expansión da economía alemá. Pola súa parte, Francia crecerá un 1,1% no 2024 e un 1,2% en 2025; Italia pasaría dun crecemento do 0,8% en 2024 ao 1,1% en 2025. A economía española medrará un 2,8% en 2024 e 2,2% en 2025, segundo a OCDE.

A suba dos prezos tivo un forte impacto nas economías do euro. Os últimos meses caracterízanse pola moderación, principalmente nos prezos dos alimentos, e a persistencia dos prezos dos servizos. As previsións apuntan a unha lixeira subida a finais do ano 2024 motivada pola compoñente enerxética e unha redución gradual no ano 2025, aínda que existen riscos ao alza, principalmente dos prezos enerxéticos. A OCDE prognostica un incremento dos prezos do 2,4% en 2024, tres puntos menos que o ano anterior, e aproximarse ao obxectivo do Banco Central Europeo en 2025, cunha taxa do 2,1%.

Estados Unidos mostra un sólido crecemento aínda que os últimos indicadores apuntan a un enfriamento do mercado laboral que podería ser un signo de desaceleración da economía. A OCDE prevé que esta economía creza un 2,6% en 2024 e un 1,6% en 2025. Respecto á inflación, baixaría do 3,7% en 2023 ata o 2,4% en 2024 e o 1,8% en 2025.

As previsións da OCDE para Reino Unido apuntan un crecemento sostido nos dous anos, 1,1% en 2024 e 1,2% en 2025. Os prezos aumentaron un 7,3% en 2023, máis que na área do euro e Estados Unidos, e a previsión é que o incremento siga sendo superior, un 2,7% en 2024 e un 2,4% en 2025.

Gráfico 1. Evolución Inflación e previsións



Fonte: OCDE

II.2. ECONOMÍA ESPAÑOLA

A economía española mantivo un crecemento nos dous últimos anos, con taxas do 6,2% en 2022 e 2,7% en 2023.

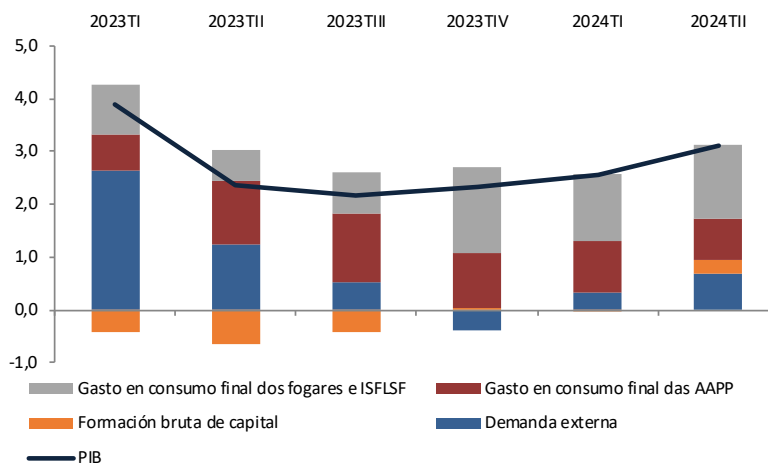
No ano 2023 a demanda interna achegou 1,7 puntos porcentuais ao crecemento do PIB e a demanda externa un punto.

O consumo privado medrou un 1,8% en 2023, tres puntos menos que o ano precedente. A suba dos prezos e dos tipos de xuro frearon o consumo dos fogares. O bo comportamento do emprego contribuíu a un menor impacto destes factores adversos.

A lentitude na execución do Plan de recuperación da Unión Europea, o endurecemento das condicións financeiras e a inflación provocaron unha caída no investimento no ano 2023. Ademais, a incerteza sobre a situación xeopolítica reduciu a confianza dos investidores.

O sector exterior contribuíu con 1,0 puntos ao crecemento do PIB en 2023. As vendas de servizos ao exterior impulsaron as exportacións mentres que a debilidade das economías do noso entorno limitou o comercio de bens.

Gráfico II. ESPAÑA. Taxa de variación do PIB e achega dos compoñentes pola vía da demanda.
Índices de volume. Referencia 2020. Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario.



Fonte: Contabilidade nacional trimestral (INE). Revisión estatística 2024

Desde o punto de vista da oferta, todos os sectores rexistraron taxas positivas no ano; o sector primario e os servizos mostraron as taxas máis elevadas.

*Cadorna II. ESPAÑA. Componentes do PIB polo vía da oferta. Índices de volume. Referencia 2020
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual*

	2022	2023	2023				2024	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	-20,3	6,5	-4,0	6,1	12,5	12,6	10,2	5,1
Industria	2,5	0,7	2,7	-0,6	-0,7	1,3	1,5	3,7
- Industria manufacturadora	6,3	2,1	4,4	0,8	1,0	2,2	2,2	5,2
Construción	9,2	2,1	3,7	3,2	0,0	1,8	3,2	2,5
Servizos	8,5	3,3	4,6	3,1	3,0	2,7	3,2	3,7
Impostos netos sobre os produtos	1,2	0,5	2,4	0,4	0,0	-0,8	-2,9	-2,8
Produto interior bruto a prezos de mercado	6,2	2,7	3,9	2,4	2,2	2,3	2,5	3,1

Fonte: Contabilidad nacional trimestral (INE). Revisión estatística 2024

Nos dous primeiros trimestres de 2024 mantívose o crecemento da economía española, cunha taxa do 3,1% no segundo trimestre, superior en seis décimas á do trimestre precedente. Desde a óptica da oferta, o VAB da industria e dos servizos medrou máis que no trimestre precedente, mentres que se moderou o incremento do VAB do sector primario e da construción.

Desde a óptica da demanda, o bo desempeño da economía apoiárase no consumo, tanto público como privado.

O consumo privado mantén crecementsos inferiores aos de finais de 2023. As exportacións mostran unha tendencia ascendente, impulsadas tanto polos servizos turísticos como non turísticos.

Entre os indicadores de demanda, o índice de comercio polo miúdo deflactado rexistrou unha taxa do 2,4% en 2023, mais no que vai de ano 2024 mostra un comportamento máis volátil, cun crecemento do 1,6% nos oito primeiros meses do ano.

A matriculación de turismos tivo un impulso no ano 2023, unha vez emendada a redución de oferta polas disrupcións nas cadeas de subministración, cunha taxa media no ano do 13,7%. No que vai de 2024 mostra un crecemento máis modesto, 6,2%.

As pernoitas en establecementos hoteleiros de residentes en España rexistrou un avance do 1,4% no ano 2023; no que vai de ano estanse a reducir, -0,3% ata agosto. A perda de poder adquisitivo dos fogares xunto coa suba dos prezos hoteleiros reduce o gasto turístico.

O investimento é a compoñente de demanda máis débil nos últimos trimestres. Tanto a inversión en construción como en bens de equipo non recuperaron os niveis previos á pandemia.

A compravenda de vivenda diminuíu no ano 2023 un 10,2%, e continúa en taxas negativas no que vai de ano; a escaseza de vivendas está a encarecer o seu prezo e, xunto co endurecemento nos anos anteriores das condicións financeiras, condiciona o mercado inmobiliario.

Os principais organismos nacionais e internacionais elaboradores de previsións revisan ao alza respecto ao comezo do ano as súas estimacións de crecemento para os anos 2024 e 2025. O crecemento da economía española na primeira metade do ano foi superior ao esperado, o que orixinou unha revisión das previsións para o ano 2024 de tres ou máis décimas.

As últimas previsións apuntan a un crecemento no entorno do 2,8% en 2024 e do 2,2% en 2025.

A gradual relaxación da política monetaria xunto coa moderación dos prezos beneficiará tanto aos fogares como ás empresas.

Prevese unha mellora na capacidade de gasto dos fogares, axudada pola evolución dos salarios, a inflación e o emprego. Ademais, a baixada dos tipos de xuro, principalmente do euríbor, que no mes de setembro baixou do 3% por primeira vez desde finais de 2022, reduce as cargas financeiras dos fogares.

Unha mellora das condicións financeiras xunto cunha maior execución dos fondos europeos axudará á recuperación do investimento.

A contribución da demanda externa neta ao crecemento económico será positiva en 2024, intensificada tanto polos servizos turísticos como non turísticos. No ano 2025 as exportacións seguirían aumentando pero en menor medida; a recuperación da inversión aumentaría ás importacións co que minoraría o saldo exterior.

Non obstante, todos os organismos subliñan os riscos á baixa nas previsións de actividade pola tensións xeopolíticas e a incerteza sobre a velocidade coa que se moderarán os prezos.

As últimas previsións internacionais son as da OCDE (setembro), que prevén un crecemento do 2,8% en 2024 e do 2,2% en 2025.

O Banco de España, nas súas proxeccións de setembro, estima un crecemento do 2,8% en 2024, do 2,2% en 2025, e do 1,9% en 2026.

O Goberno tamén ven de actualizar o escenario macroeconómico en setembro para o período 2024 - 2026, estimando un crecemento do 2,7% en 2024, 2,4% en 2025 e 2,2% en 2026.

A estimación de consenso dos organismos privados, difundida en setembro por Funcas, prognostica un incremento do 2,6% en 2024 e do 2,1% en 2025.

No seguinte cadro preséntanse as proxeccións do Banco de España e do Goberno, por ser as máis recentes que dispoñen da desagregación dos compoñentes de demanda para o período 2024 - 2026.

Cad战略 III. ESPAÑA. Previsións Banco de España e Goberno. Compoñentes do PIB pola vía da demanda

	2024		2025		2026	
	Banco de España	Goberno	Banco de España	Goberno	Banco de España	Goberno
Produto interior bruto	2,8	2,7	2,2	2,4	1,9	2,2
Consumo privado	2,2	2,2	2,1	2,1	1,8	2,0
Consumo público	1,8	1,8	2,0	1,6	1,7	1,6
Formación bruta de capital fixo	2,4	3,3	2,6	5,8	2,4	4,9
Demanda interna ¹	2,0	2,0	2,0	2,7	1,8	2,4
Exportacións de bens e servizos	3,5	4,2	2,7	2,4	3,2	2,3
Importacións de bens e servizos	1,4	2,6	2,5	3,6	3,5	3,1
Demanda externa ¹	0,8	0,7	0,2	-0,3	0,1	-0,2
Produto interior bruto nominal	5,9	5,9	4,4	5,1	3,7	4,7
Deflactor do PIB	3,0	3,1	2,2	2,7	1,8	2,4
Taxa de paro ²	11,5	11,2	11,0	10,3	10,7	9,7

¹ Achega ao crecemento do PIB en puntos porcentuais

² % de poboación activa

Para o ano 2024 as previsións apuntan a un crecemento no entorno do 2,8%. Para os anos seguintes continuaría o crecemento pero cunha redución gradual das taxas; o Banco de España prevé unha taxa do 2,2% en 2025 e do 1,9% en 2026, sendo a demanda interna o principal aporte para esta evolución.

O gasto dos fogares, limitado pola perda de poder adquisitivo nos últimos anos, manterá un incremento no entorno do 2% ao longo do período de proxección, axudado pola moderación dos prezos, o incremento do emprego e dos salarios. Estes factores provocarán un aumento da confianza dos consumidores o que lles axudaría a mudar as súas decisións sobre consumo e aforro.

O consumo público medrará un 1,8% no ano 2024 segundo o Banco de España e o Goberno. As previsións do Banco de España é dun maior incremento en 2025, 2,0% e unha posterior moderación en 2026, 1,7%. As previsións do Goberno apuntan a un menor aumento en 2025, 1,6%, que se manterá no ano seguinte.

A inversión verase favorecida polos fondos asociados ao programa Next Generation EU (deberían ter un forte impulso en 2024 e 2025) e a relaxación da política monetaria coa mellora das condicións financeiras. As previsións do Goberno son máis optimistas que as do Banco de España. O Goberno prevé un forte dinamismo no tres anos, con taxas do 3,3% en 2024, 5,8% en 2025 e 4,9% en 2026. O Banco de España apunta a un crecemento sostido pero de menor magnitude, no ano 2025 rexistrárase a taxa máis alta, 2,6%.

A demanda interna achegaría dous puntos porcentuais ao crecemento do PIB no ano 2024 segundo os dous organismos. Esta achega manteríase no ano 2025 segundo o Banco de España mentres que o Goberno estima unha achega de 2,7 puntos porcentuais. En liña coa moderación no crecemento dos compoñentes no ano 2026, a achega da demanda interna sería de 1,8 puntos porcentuais segundo o Banco de España e 2,4 puntos porcentuais segundo o Goberno.

A situación económica mundial, en particular, a dos principais socios comerciais de España, determinará a evolución do comercio exterior. A debilidade das economías do euro, principalmente Alemaña, non favorece o comercio exterior no ano 2024; para o ano 2025 os prognósticos sinalan unha melloría nas economías europeas que beneficiaría á economía española. O gasto dos non residentes está a ter unha contribución positiva ao crecemento do PIB nos últimos anos e a previsión é que se manteña o vigor dos fluxos turísticos mais o impacto económico reducirase gradualmente. A achega da demanda externa será positiva en 2024, entre 0,7 e 0,8 puntos porcentuais, e diminuírá nos anos seguintes. O Banco de España prevé unha achega reducida pero positiva nos anos 2025 e 2026, 0,2 e 0,1 puntos porcentuais respectivamente. O Goberno prognostica unha contribución negativa nos dous anos, -0,3 puntos en 2025 e -0,2 puntos porcentuais en 2026.

As afiliacións á Seguridade Social medraron nos nove primeiros meses do ano un 2,5%, mais obsérvase unha desaceleración no ritmo de crecemento. A taxa de paro situouse no 11,3% no segundo trimestre de 2024.

A previsión para o 2024, segundo o Banco de España, é dunha taxa do 11,5%, sete décimas inferior á do ano 2023. O aumento da poboación activa xunto cunha ralentización na creación de emprego provocarán unha redución de cinco décimas na taxa de paro en 2025, ata o 11,0%, e de tres décimas en 2026, 10,7%.

As previsións do Goberno son máis optimistas, chegando a unha taxa de paro en 2026 do 9,7%, un punto inferior á estimación do Banco de España.

Respecto á inflación, os últimos meses obsérvase unha moderación no crecemento dos prezos, sobre todo dos alimentos e da enerxía. O dato avance de setembro apunta a un incremento del 1,5%, a taxa máis baixa desde comezos de 2021. Desde xuño de 2023 non se rexistraba un crecemento interanual inferior ao 2%. Porén, a redución da inflación

subxacente é máis lenta, os prezos dos servizos seguen crescendo no entorno do 3,5%, principalmente polos produtos relacionados co ocio.

As previsións do Banco de España sinalan unha desaceleración progresiva dos prezos, 2,9% en 2024, 2,1% en 2025 e 1,8% en 2026.

Gráfico III. ESPAÑA. Inflación. Banco de España



Fonte: Banco de España

A actual escalada bélica en Oriente Próximo é un risco ao alza para a inflación; unha subida do prezo do petróleo e do gas frearía a moderación dos prezos.

II.3. ECONOMÍA GALEGA

A economía galega está a mostrar unha forte resiliencia nos últimos anos. No ano 2023 medrou un 1,8% e na primeira metade de 2024 acelerouse o ritmo de expansión da actividade segundo as contas económicas trimestrais do IGE.

Cadro IV. GALICIA. Componentes do PIB polo vía da demanda. Índices de volume. Referencia 2015
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual

	2022	2023	2023				2024	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Gasto en consumo final	2,1	1,1	0,2	1,3	1,9	1,1	1,1	0,1
-Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	4,5	0,5	0,3	0,6	0,7	0,3	0,1	-0,9
-Gasto en consumo final das AAPP	-4,1	3,0	-0,1	3,4	5,1	3,6	4,2	3,0
Formación bruta de capital	0,7	-0,7	0,4	-0,8	-2,2	-0,2	-0,8	-0,2
Demanda interna (en termos nacionais) ⁽¹⁾	1,8	0,8	0,2	0,9	1,1	0,9	0,8	0,1
Exportacións de bens e servizos	0,4	1,5	6,1	1,2	-3,2	2,0	0,5	6,0
Importacións de bens e servizos	-3,8	-0,3	1,1	0,3	-3,0	0,5	-1,7	2,1
Demanda externa (en termos nacionais) ⁽¹⁾	2,3	1,0	2,9	0,6	-0,2	0,9	1,2	2,4
Produto interior bruto a prezos de mercado	4,1	1,8	3,2	1,5	0,9	1,8	2,0	2,5

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

⁽¹⁾ Achega ao crecemento do PIB

Desde a óptica da demanda, no ano 2023 a achega da demanda interna en termos nacionais foi de 0,8 puntos porcentuais. O sector exterior achegou 1,0 puntos ao crecemento do PIB.

O consumo privado medrou un 0,5% no ano 2023. O elevado nivel dos prezos e a suba dos tipos de xuro afectan a renda dos fogares e provocan un menor incremento do consumo que no ano precedente.

O lento avance na recepción dos fondos, a suba dos custos e as restricións financeiras condicionan as iniciativas empresariais en Galicia. No conxunto do ano 2023 o investimento reduciuse un 0,7%.

Pola súa banda, o sector exterior achegou, no ano 2023, 1,0 puntos porcentuais ao crecemento do PIB.

Nos datos do primeiro semestre de 2024 a fortaleza do consumo público permite unha achega positiva da demanda interna.

O consumo privado vese afectado pola suba dos prezos; a perda de poder adquisitivo, e unha poboación moi envellecida condicionan o avance do gasto dos fogares.

Respecto aos principais indicadores conxunturais de consumo, nos oito primeiros meses do ano o índice de comercio polo miúdo indica que as vendas están a crecer un 3,4% en Galicia. A matriculación de turismos aumenta un 11,4%.

En relación co comercio exterior, as exportacións galegas fóra de España creceron nos sete primeiros meses do ano en termos nominais un 3,9%; pola súa parte, as im-

portacións medraron un 1,0%. O sector do automóbil determina o comportamento do comercio fóra de España.

Cadro V. GALICIA. Componentes do PIB polo vía da oferta. Índices de volume. Referencia 2015

Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario. Taxas de variación anual e interanual

	2022	2023	2023				2024	
			Tr. I	Tr. II	Tr. III	Tr. IV	Tr. I	Tr. II
Agricultura, selvicultura, gandería e pesca	0,3	-0,9	1,1	2,0	-0,8	-5,8	-4,4	-2,0
Industria	-1,5	2,5	6,9	1,3	-1,8	3,7	3,5	4,1
- Industria manufacturera	-0,2	1,7	2,2	1,3	-0,2	3,3	0,9	-1,3
Construción	-1,0	0,8	2,4	0,8	-0,8	0,8	1,2	3,0
Servizos	6,3	2,3	2,8	1,8	2,0	2,3	2,1	2,4
- Comercio, transporte e hostalería	17,3	4,3	7,0	3,2	3,6	3,4	2,1	3,4
- Información e comunicacións	11,8	-1,0	-4,1	-1,2	-0,8	2,1	9,8	7,9
- Actividades financeiras e de seguros	-0,9	0,5	1,0	1,4	1,4	-1,7	1,9	0,8
- Actividades inmobiliarias	1,0	1,4	1,1	1,3	1,5	1,6	1,2	0,8
- Actividades profesionais	3,0	2,3	1,1	1,9	3,3	3,0	3,1	3,2
- Administración pública, sanidade e educación	0,3	0,7	0,3	0,5	0,8	0,9	2,1	2,3
- Actividades artísticas, recreativas e outros servizos	-0,9	4,0	5,5	4,6	0,6	5,3	-0,6	-2,5
Impostos netos sobre os produtos	3,5	-0,5	-0,1	-0,7	-0,6	-0,7	1,0	1,4
Produto interior bruto a prezos de mercado	4,1	1,8	3,2	1,5	0,9	1,8	2,0	2,5

Fonte: IGE. Contas económicas trimestrais. Revisión estatística 2019

Dende a perspectiva da oferta, o comercio, transporte e hostalería e a industria son os sectores que máis contribúen ao crecemento do PIB durante o ano 2023, con crecementos interanuais do 4,3% e 2,5% respectivamente.

En senso contrario, o sector primario e o sector de información e comunicación reduciron a súa actividade en 2023, -0,9% e -1,0% respectivamente.

O principal indicador conxuntural sobre o sector industrial, o Índice de produción industrial (IPI), reflicte un incremento da actividade no ano 2023 do 0,8%. As actividades que máis repercuten neste aumento son a produción de enerxía eléctrica, cunha taxa do 10,5%, e o automóbil, que crece un 11,7%. En senso contrario, a industria da madeira, a fabricación de produtos metálicos e a metalurxia son as actividades con peor comportamento en 2023.

Nos dous primeiros trimestres de 2024 o VEB da industria rexistrou taxas positivas, grazas ao sector enerxético. A industria manufacturera está a ter un comportamento máis heteroxéneo.

○ IPI sinala que a produción industrial está a medrar un 1,9% nos oito primeiros meses do ano. A produción de enerxía eléctrica é a rama que máis inflúe neste crecemento. En senso contrario, a fabricación de automóviles enfronta unha situación complicada ante o lento despegue do coche eléctrico e a competencia do mercado chin, así como a atonía da demanda en países como Francia e Alemaña.

○ O sector servizos rexistrou crecementos nos dous trimestres do ano. O principal indicador conxuntural, o indicador de actividade do sector servizos (IASS) rexistra (nos sete primeiros meses do ano) un incremento do 2,3% en Galicia. A venda e reparación de vehículos e o comercio polo miúdo son os sectores que máis repercuten neste crecemento.

○ O dinamismo da actividade tamén se reflicte no emprego. Nos nove primeiros meses do ano as afiliacións crecen un 1,6%. Segundo a EPA, no segundo trimestre a ocupación creceu un 0,3% e a taxa de paro situouse no 9,5%, taxa 1,8 puntos inferior á de España.

II.4. ESCENARIO MACROECONÓMICO

○ O escenario macroeconómico que se presenta conta co aval da Autoridad Independiente de Responsabilidad Fiscal (AIReF), en cumprimento do artigo 14 da Ley Orgánica 6/2013, de 14 de novembro, de creación da AIReF.

Segundo o consello de boas prácticas realizado pola AIReF no Informe sobre las previsiones macroeconómicas del presupuesto para 2024 de la Comunidad Autónoma de Galicia (Informe 45/23) amplíase o horizonte de previsión a un período de cinco anos, 2024-2028.

○ O escenario macroeconómico o curto prazo (dous anos) para Galicia elabórase cun modelo de estimación dos agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo (ver Anexo). Parte dunhas hipóteses básicas para as que se tivo en conta o escenario comentado anteriormente para España no apartado de economía española, as previsións de crecemento das principais economías mundiais expostas no apartado de economía internacional e hipóteses externas sobre o tipo de cambio e os prezos do petróleo. Na seguinte táboa móstranse os devanditos supostos.

Cadro VI. Hipóteses básicas do escenario
Taxas de variación interanual en % salvo indicación en contrario

	2024	2025	Fonte
Poboación en idade de traballar	0,6	0,6	Elaboracion propia
Gasto en consumo final das AAPP	3,6	2,1	Elaboracion propia
Demanda interna España	2,0	2,1	Elaboracion propia
Demanda interna Francia	0,3	1,1	Elaboracion propia
Demanda interna Alemaña	0,5	1,0	Elaboracion propia
Demanda interna Italia	0,5	0,7	Elaboracion propia
Demanda interna Portugal	2,1	2,5	Elaboracion propia
Demanda interna Bélxica	1,7	1,6	Elaboracion propia
Demanda interna Países Baixos	1,2	1,8	Elaboracion propia
Demanda interna Reino Unido	1,0	1,4	Elaboracion propia
Demanda interna Estados Unidos	3,0	1,8	Elaboracion propia
IPC xeral sen produtos enerxéticos España	3,2	2,0	Elaboracion propia
Tipo de cambio dólar/euro	1,09	1,11	Banco de España (setembro 2024)
Prezo petróleo "Brent" (nivel)	82,6	74,9	Banco de España (setembro 2024)

Para a previsión a medio prazo séguese a metodoloxía da Comisión Europea para o cálculo do output gap (EUCAM)¹. Seguindo a devandita metodoloxía, considéranse as previsións a curto prazo (dous anos) e imponse a condición de que o output gap se peche no horizonte da proxección.

O escenario macroeconómico que acompaña aos Orzamentos de 2025 prevé un crecemento sostido da economía galega nos cinco anos proxectados.

Este escenario, como ven ocorrendo nos últimos anos, está suxeito a incerteza ante a evolución da actividade global, a lenta diminución da inflación e o impacto da desaparición gradual do endurecemento da política monetaria.

O crecemento en 2024 fundaméntase na demanda externa, cunha achega de 1,5 puntos porcentuais, cun maior dinamismo das exportacións e importacións respecto ao ano anterior. A demanda interna alcanzará 0,8 puntos porcentuais, apoiado no consumo público. Para os anos seguintes, as previsións sinalan un maior impulso da demanda interna.

1

Blondeau, F., Planas, C. and A. Rossi (2021), Output Gap Estimation using the European Union's Commonly Agreed Methodology, ECFIN Discussion Paper

148.

O consumo privado incrementouse un 0,5% no ano 2023, unha taxa modesta inducida pola subida dos prezos. Os fogares tiveron que modificar os seus hábitos de consumo ante o encarecemento dos principais bens. Ademais, a subida dos salarios foi inferior á dos prezos coa consecuente perda de poder adquisitivo. A suba dos tipos de xuro incrementou o gasto dos fogares destinado a pagar os seus préstamos, reducindo a capacidade de gasto. Estas dificultades prexudican o consumo no ano 2024 malia a unha menor inflación, polo que se prognostica una redución do gasto dos fogares neste ano e unha evolución positiva nos anos posteriores, unha vez se recupere poder adquisitivo coa estabilización dos prezos e crecemento dos salarios.

O gasto en consumo final das administracións públicas será un dos principais sustentos do avance do PIB en 2024 e moderará o seu crecemento en 2025, do 3,6% ata o 2,1%.

A recuperación da formación bruta de capital mellorará ao longo deste exercicio, cun avance positivo na segunda metade do ano.

Para os anos seguintes, prevese que unha execución máis áxil dos fondos do Plan de Recuperación, Transformación e Resiliencia impulsen o crecemento da inversión en Galicia, principalmente en 2025 e 2026. A mellora das condicións financeiras tamén facilitará o impulso inversor.

Utilizando o modelo QUEST2 da Comisión Europea obtense que estes fondos terán un impacto de 0,5 puntos porcentuais en 2024 e 0,7 puntos porcentuais en 2025 e 2026. O impacto en 2027 sería de 0,6 puntos, e aumentaría a 0,7 puntos no ano seguinte. Estes valores poderían considerarse como un mínimo pois habería que engadir o efecto desbordamento pola implementación do Plan no resto de España e nos demais países europeos.

A achega da demanda externa neta será positiva en todos os anos proxectados. A maior contribución ao crecemento do PIB prevese no ano 2024, 1,5 puntos porcentuais, por un maior crecemento tanto das exportacións (4,9%) como das importacións (2,6%). As exportacións manterán un vigor considerable nos anos seguintes.

A evolución da economía española determinará o comercio exterior de Galicia co resto de España. Nos supostos que se inclúen nestas previsións, estímase un incremento da demanda interna española do 2,0% en 2024 e do 2,1% en 2025.

Para as principais economías do noso entorno prevese un mellor comportamento en 2025, o que favorecerá o noso comercio fóra de España.

2 Ratto M, W. Roeger and J. in 't Veld (2009) , "QUEST III: An Estimated Open-Economy DSGE Model of the Euro Area with Fiscal and Monetary Policy", *Economic Modelling*, 26 (2009), pp. 222-233.

Cadro VII. GALICIA. Escenario macroeconómico
Variación anual en %

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Gasto en consumo final	1,1	0,9	1,3	1,3	1,2	1,1
- Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	0,5	-0,1	0,9	1,1	1,0	0,8
- Gasto en consumo final das AAPP	3,0	3,6	2,1	1,8	1,8	1,9
Formación bruta de capital	-0,7	0,7	2,5	2,7	2,1	1,7
Demanda interna¹	0,8	0,8	1,4	1,4	1,2	1,1
Exportacións de bens e servizos	1,5	4,9	4,3	3,6	3,3	2,9
Importacións de bens e servizos	-0,3	2,6	3,5	3,3	2,9	2,3
Saldo exterior¹	1,0	1,5	0,7	0,5	0,5	0,6
Produto interior bruto (PIB)	1,8	2,3	2,1	1,9	1,7	1,7
Produto interior bruto nominal	7,2	5,2	4,4	3,9	3,6	3,5
Deflactor do PIB	5,3	2,8	2,2	2,0	1,8	1,8
CT². PTETC³	2,0	1,6	0,7	0,6	0,5	0,4
CT². Persoas	2,0	1,3	0,9	0,6	0,5	0,4
Taxa de paro⁴	9,7	9,4	9,1	8,9	8,7	8,5

¹ Achega ao crecemento do PIB en puntos porcentuais

² Contas económicas trimestrais

³ Postos de traballo equivalentes a tempo completo

⁴ % de poboación activa

Fonte: IGE

Data peche previsións: 3 outubro 2024

En relación ao emprego, prevese un incremento en todo o período proxectado, máis intenso no ano 2024.

As últimas proxeccións de poboación apuntan a un progresivo aumento da poboación en España nos próximos anos debido á chegada de inmigrantes. En Galicia, tamén crecería a poboación, pero en menor medida que no conxunto de España. Como consecuencia desta evolución da poboación, prevese un aumento da poboación activa en Galicia nos próximos anos, o que, cun incremento da ocupación, reduciría a taxa de paro ata o 8,5% en 2028.

A evolución conxunta da actividade e do emprego implicaría un incremento da produtividade laboral en todo o período proxectado. O crecemento da produtividade por hora efectiva acadaría taxas superiores ao 2% ao final do período proxectado.

Anexo metodolóxico sobre o escenario macroeconómico de Galicia

Neste anexo resúmese a metodoloxía empregada para a elaboración do escenario macroeconómico, seguindo o disposto na Directiva 2011/85/UE del Consejo, sobre requisitos aplicables aos marcos orzamentarios dos Estados membros.

O método utilizado para a elaboración do escenario macroeconómico é un modelo de estimación de agregados macroeconómicos de demanda a curto prazo. É un modelo de periodicidade trimestral que pretende simular a evolución dos agregados macroeconómicos nun marco coherente cos escenarios propostos para as economías española e internacional e integrado no sistema de contas económicas de Galicia elaborado polo Instituto Galego de Estatística (IGE).

O modelo proporciona estimacións de: gasto en consumo final dos fogares, demanda de capital (formación bruta de capital), demanda de traballo (ocupados), oferta de traballo (poboación activa) e taxa de paro; deflactor del PIB, custo laboral e índice de prezos de consumo; exportacións e importacións.

As exportacións trátanse de forma distinta que as importacións. Nas exportacións distínguese entre as exportacións ao resto de España e as exportacións ao resto do mundo, mentres que as importacións se consideran nunha única ecuación.

As previsións sobre as variables macroeconómicas do escenario realízanse mediante modelos de ecuacións a curto e longo prazo que incorporan relacións de cointegración en modelos de corrección do erro. O principio deste modelo é que existe unha relación de equilibrio a longo prazo entre as variables económicas e que no curto prazo pode haber desequilibrios, que son corrixidos gradualmente a través de axustes parciais polo termo do erro.

Distínguense, polo tanto, dúas ecuacións de comportamento asociadas: unha ecuación a longo prazo, que explica a evolución tendencial da variable e unha ecuación a curto prazo, que explica a dinámica transitoria de tipo estacionario.

Cada ecuación estímase en dúas etapas. Primeiro estímase os parámetros da ecuación a longo prazo e unha vez obtida a especificación máis adecuada no longo prazo, defínese o mecanismo de corrección do erro como os residuos da ecuación. Na segunda etapa os residuos trátanse como unha variable explicativa máis e procédese á procura de especificación e estimación dos parámetros da ecuación a curto prazo.

A taxa de paro, as exportacións totais, o deflactor de exportacións totais, o stock de capital e o produto interior bruto (PIB) obtéñense como identidades.

A información de base obtense da Contabilidade anual e trimestral de Galicia, dos indicadores conxunturais dispoñibles para a economía galega obtidos a partir das opera-

cións estatísticas elaboradas polo IGE ou das distintas operacións estatísticas nacionais que proporcionan a información para Galicia. Esta información é obxecto de diversas transformacións ata chegar aos datos empregados no modelo. Este tratamento inclúe operacións diversas, como deflactación, enlace de series con distintas bases, cálculo de indicadores compostos, desestacionalización, etc.

Realízanse supostos sobre a evolución das variables esóxenas ao modelo. Estes baséanse nas previsións que realizaron os organismos nacionais e internacionais na súas últimas previsións. Para as variables nas que Galicia presenta un comportamento propio, distinto ao nacional, como a poboación de 16 anos e máis anos, elabóranse uns supostos específicos para Galicia.

Supostos básicos

Os principais supostos utilizados para a elaboración das previsións son:

Poboación de 16 e máis anos: Prevese unha traxectoria consistente coas proxeccións de poboación de Galicia.

Demanda interna de España: os supostos sobre a súa evolución elabóraos o IGE a partir das previsións realizadas para España polos organismos públicos nacionais e internacionais.

Demanda interna dos principais países do entorno de Galicia: as hipóteses sobre a evolución da demanda interna dos principais países elaboráronse a partir das previsións máis recentes publicadas por cada país.

Índice de prezos de consumo sen produtos enerxéticos de España: as hipóteses elabóraas o IGE en función da evolución do índice así como das previsións dos distintos organismos.

Tipo de cambio dólar/euro: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

Prezo do petróleo Brent: utilízanse os supostos sobre a evolución que prevé o Banco de España.

Ecuacións

A continuación descríbense brevemente as ecuacións empregadas. En todas elas a frecuencia de observación é trimestral e as series foron axustadas de estacionalidade e calendario.

Demanda de traballo

A demanda de traballo queda determinada a partir da función de produción e das condicións de primeira orde de maximización dos beneficios da empresa representativa.

Demanda de capital

Ao igual que coa demanda de traballo, na teoría a demanda de capital a longo prazo derivase da función de produción e da condición de primeira orde de maximización de beneficios. Na ecuación do modelo depende do produto interior bruto e do tipo de interese nominal das sociedades non financeiras.

Oferta de traballo

A ecuación da oferta de traballo (poboación activa) indica que depende da poboación en idade de traballar e da taxa de paro.

Consumo privado

Na ecuación do consumo final dos fogares a única variable explicativa como tal é o PIB, que actúa como aproximación á renda dos fogares.

Exportacións ao resto de España

As exportacións galegas ao resto de España dependen da demanda interna española e dun índice de competitividade, medido a través dos prezos de exportación dos países competidores no mercado do resto de España.

Exportacións ao resto do mundo

As exportacións ao resto do mundo dependen principalmente dun indicador de demanda mundial.

Importacións

As importacións dependen da demanda interna.

Deflactor do PIB

A ecuación que describe o deflactor do PIB considera que a súa evolución depende do custo laboral, do índice xeral de prezos de exportación dos países competidores, da inversa da relación capital – produto e da produtividade total dos factores.

Deflactor de exportacións ao resto de España

O deflactor de exportacións ao resto de España depende dos prezos internos, aproximados polo deflactor do PIB, e dos prezos de exportación dos competidores do resto de España.

Deflactor de exportacións ao resto do mundo

O deflactor de exportacións ao resto do mundo depende do prezo de exportación dos países competidores do resto do mundo.

Deflactor de importacións

O deflactor de importacións depende dos prezos internos e dos prezos externos dos provedores.

Custo laboral

A ecuación de custo laboral mostra que a súa evolución depende da produtividade marxinal do traballo a prezos correntes.

Previsión a medio prazo

Para a previsión a medio prazo séguese a metodoloxía da Comisión Europea para o cálculo do output gap (EUCAM). Considéranse as previsións a curto prazo e imponse a condición de que o output gap se peche no horizonte da proxección, co que se obtén a previsión de crecemento do PIB.

Unha vez dispoñible o PIB, empréganse distintas técnicas econométricas (modelos de vectores autorregresivos, modelos de vectores autorregresivos bayesianos, estimación lineal) para estimar os agregados de demanda. En función dos resultados obtidos, unha vez agregados e conciliados co PIB, selecciónase a previsión que se considere máis factible e realista.

